

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

Р.Р. Білоскурський

«25» жовтня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

СТЕЙКХОЛДЕР-МЕНЕДЖМЕНТ

(назва навчальної дисципліни)

Вибіркова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-наукова програма

Економіка

(назва програми)

Спеціальність

051 Економіка

(вказати: код, назва)

Галузь знань

05 Соціальні та поведінкові науки

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти

третій (освітньо-науковий)

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Економічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання

українська

(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Чернівці 2023 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Стейкхолдер-менеджмент» складена відповідно до освітньо-наукової програми «Економіка» спеціальності 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», останнє затвердження: наказ ректора Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від 20 вересня 2023 р. № 349.

Розробник:

Галушка З.І., завідувач кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, доктор економічних наук, професор

Погоджено з гарантом освітньо-наукової програми «Економіка» і затверджено на засіданні кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування

Протокол № «2» від «20» вересня 2023 року

Завідувач кафедри

/З.І. Галушка/

Схвалено методичною радою економічного факультету

Протокол № «2» від «25» жовтня 2023 року

Голова методичної ради економічного факультету

/Р.І. Грешко/

1. Мета навчальної дисципліни “Стейкхолдер-менеджмент” - формування у здобувачів широко бачення бізнесу, взаємозв'язку та взаємозалежності успіху від ефективних взаємовідносин із усіма заінтересованими сторонами. Це дозволяє розв'язувати практичні проблеми розвитку організації, приймати ефективні управлінські рішення, нести відповідальність за діяльність організації, за реалізацію економічних інтересів усіх зацікавлених сторін.

2. Пререквізити. «Статистичний аналіз в економіці», «Актуальні проблеми економіки», «Інноваційна економіка», «Методи і моделі прийняття рішень», «Людський і соціальний капітал».

3. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки докторів філософії в галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки 051 Економіка (ОНП: «Економіка») вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.

СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами.

СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності.

СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

СК06. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей

СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності

СКО8*. Здатність виявляти, враховувати і прогнозувати ключові тренди соціально-економічного, екологічного та галузевого розвитку в умовах визначеності та невизначеності.

СКО9*. Здатність розвивати інноваційні соціальні навички, ефективно поєднувати наукові здобутки та педагогічну майстерність, використовувати сучасні технології та методи навчання у викладанні економічних дисциплін.

СКО10*. Здатність до професійної комунікації, ведення дискусії, переконливого та аргументованого відстоювання власної думки з повагою до індивідуального та культурного різноманіття й системи цінностей в умовах міжособистісної та міжкультурної взаємодії.

Результати навчання

РНО3. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

РНО6. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

РНО8. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни «Стейкхолдер-менеджмент»												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	1	2	3	90	1	8	16			66		залік
Заочна	1	2	3	90	2	4	6			80		залік

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	С.р.	І.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних та практичних занять	Змістовий модуль 1. Суть та принципи стейкхолдер-менеджменту											

<p>Тема 1. Теорія заінтересованих сторін. Стейкхолдерський підхід у менеджменті 1. Концепція стейкхолдерів. 2. Сутність стейкхолдер-менеджменту 3. Принципи визначення стейкхолдерів та організація взаємодії заінтересованих сторін.</p>	8	2			6	2			5	
<p>Тема 2. Ключові стейкхолдери у бізнесі. Карти стейкхолдерів 1. Ідентифікація стейкхолдерів та їх групування 2. Розробка карти стейкхолдерів 3. Моделі оцінки стейкхолдерів</p>	9	2	2		6	2			5	
<p>Тема 3. Управління взаємовідносинами з зовнішніми стейкхолдерами 1. Ключові зовнішні стейкхолдери організації 2. Форми та етапи залучення зовнішніх стейкхолдерів</p>	9	2	1		6	1			5	

<p>Тема 4. Управління взаємовідносинами з внутрішніми стейкхолдерами 1. Ідентифікація інтересів та мотивів поведінки внутрішніх стейкхолдерів 2. Принципи взаємодії стейкхолдерів усередині організації</p>	10	2	1		6		1		5	
<p>Тема 5. Механізми узгодження інтересів стейкхолдерів 1. Вивчення ролей та сили впливу різних стейкхолдерів 2. Інструменти та методи залучення стейкхолдерів до прийняття рішень 3. Вплив культури на вибір механізмів узгодження інтересів</p>	8	2			6		2		5	
<p>Тема 6. Засоби управління заінтересованими сторонами проєктів 1. Види стратегій управління стейкхолдерами 2. Інструменти та механізми стратегічної</p>	9	2			6		2			

взаємодії зі стейкхолдерами												
Разом за ЗМ1	51	8	8			36	40	4	6		30	303
Теми практичних занять	Змістовий модуль 2. Управління взаємовідносинами зі стейкхолдерами в різних сферах економіки											
Тема 7. Адміністрування взаємовідносин заінтересованих сторін в системі державного управління 1. Встановлення підходів щодо взаємодії між державними органами та іншими заінтересованими сторонами 2. Форми залучення заінтересованих сторін 3. Діалог і консенсус. 4. Прийняття рішень. 5. Реалізація і моніторинг виконання рішень.	8		2			7			1		11	
Тема 8. Модель стейкхолдер-менеджменту в системі управління корпоративною соціальною відповідальністю	8		2			7			1		11	

1. Соціальна спрямованість бізнесу та засоби узгодження інтересів стейкхолдерів. 2. Принципи побудови взаємовідносин КСВ										
Тема 9. Специфіка взаємовідносин зі стейкхолдерами в організаціях різних сфер економічної діяльності 1. Взаємозв'язки з громадськістю 2. Стейкхолдерські інтереси в бізнес-організаціях та промислових об'єднаннях. 3. Наукові дослідження: діалог урядом та бізнесом. 4. Фінансовий сектор: стосунки з клієнтами, акціонерами та регуляторними органами.	9	2			8		1		12	
Тема 10. Оцінка задоволеності окремих груп стейкхолдерів 1. Критерії оцінювання задоволеності стейкхолдерів 2. Збір інформації їх і оцінка та	14	2			6		1		1 2	

інтерпретація результатів. 3. Моніторинг і звітність. 4. Розробка дієвих заходів.											
Разом за ЗМ 2	39		8			30			4		446
Усього годин	90	8	1 6			66	50	4	1 0		76

3.3. Зміст індивідуальних завдань для самостійної роботи аспіранта

№	Назва завдання	Кількість годин
	Завдання полягає у проведенні оцінювання механізмів управління інтересами стейкхолдерів підприємства чи організації	
1.	Аналіз стейкхолдерів конкретної організації	11
2.	Розробка стратегії залучення стейкхолдерів	11
3.	Вивчення впливу стейкхолдерів на прийняття рішень	11
4.	Стейкхолдер-аналіз у сфері соціальної відповідальності бізнесу	11
5.	Вплив стейкхолдерів на умови досягнення сталого розвитку	12
6.	Захист виконаного завдання з його презентацією	20
...		

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

4. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Для викладання навчальної дисципліни "Стейкхолдер-менеджмент" можуть бути використані наступні освітні технології:

Використання онлайн-презентацій: вони можуть бути створені викладачем або іншими експертами у галузі стейкхолдер-менеджменту та включати пояснення концепцій, приклади і вправи, щоб здобувачі могли краще зрозуміти матеріал. Використання платформ для веб-конференцій, таких як Zoom або Google Meet, дозволяє здобувачам та викладачам спілкуватися в режимі реального часу. Викладач може проводити лекції, задавати запитання, обговорювати кейси та спілкуватися зі здобувачами.

Використання соціальних мереж: Використання платформ соціальних мереж, таких як Facebook, може стимулювати активну комунікацію між здобувачами та викладачем. Це дозволяє здобувачам ділитися думками, задавати запитання та обговорювати теми, пов'язані зі стейкхолдер-менеджментом.

Використання онлайн-платформ для навчання: Існують спеціалізовані онлайн-платформи для навчання, які надають доступ до курсів зі стейкхолдер-менеджменту. Ці платформи можуть містити відеоуроки, завдання, оцінювання та форуми для обговорень.

Кейс-студії та проектна робота: Використання кейс-студій та проектних завдань може допомогти здобувачам застосувати знання про стейкхолдер-менеджмент на практиці. Це дає можливість розвивати аналітичні навички та сприяє глибшому розумінню предмету.

Графічні інструменти та візуалізація: Використання графічних інструментів та візуалізації, таких як карти стейкхолдерів, діаграми, схеми та ілюстрації, може допомогти візуалізувати концепції стейкхолдер-менеджменту та зробити матеріал більш доступним для здобувачів.

Ці технології можуть використовуватися окремо або в поєднанні.

- вербальні методи (лекція, бесіда, диспут, пояснення, розповідь тощо);
- практичні методи (практичні роботи);
- пояснювально-ілюстративні методи;
- проблемно-пошукові методи;
- кейс-метод;
- ситуаційні завдання;
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

5. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

5.1. Критерії підсумкового оцінювання.

Навчальний матеріал розподілено за 2-ма модулями. Максимальна оцінка за кожний модуль складає 30 балів. Ще 40 балів здобувач може отримати на заліку.

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, фіксований виступ, творча робота, наукова публікація) відповідь здобувача, звіт та презентація матеріалів з аналізу стейкхолдер-менеджменту підприємства чи організації, на прикладі яких виконується дипломна робота. Формою підсумкового контролю є залік.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних);
- презентація результатів виконання командних завдань;
- групова робота, захист бізнес-кейсів, проектів;
- ділові ігри;
- аналітичні звіти;
- розв'язування практичних ситуацій;
- модульні контрольні роботи.

Оцінювання результатів навчання здобувача під час практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології управління заінтересованими сторонами для розв'язання проблем, що розглядаються;

- розуміння принципів стейкхолдер-менеджменту та уміння оцінювати його ефективність на прикладі конкретного підприємства (організації);
- застосування аналітичних підходів до оцінки управління зацікавленими сторонами;
- здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань, бачити слабкі й сильні сторони організації, обґрунтовувати можливості і загрози, що існують у зовнішньому середовищі організації з погляду взаємодії зі стейкхолдерами;
- вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання;
- обґрунтованість висновків щодо розробки стратегії взаємодії зі стейкхолдерами досліджуваного підприємства (організації).

Здобувач освіти протягом вивчення курсу може отримати оцінки за розуміння теоретичного матеріалу (до 10 балів) та за практичні результати роботи за кожною з тем (до 50 балів):

Теоретичні результати навчання оцінюються за виконання таких завдань: підготовка та презентація дослідження певних груп інтересів стейкхолдерів – до 10 балів; написання тез доповіді та виступ на науковій конференції – до 10 балів (на вибір здобувача).

Практичні результати оцінюються за результатами участі здобувачів на кожному з практичних занять.

Підсумковий контроль знань та компетентностей здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення заліку, завданням якого є підготовка та захист індивідуальної роботи.

5.2. Розподіл балів, які отримують здобувача

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (залік)	Сумар на к-ть балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	100
5	5	5	10	10	5	10	10	10	10		

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

5.3. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90-100)	відмінно
Зараховано	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Зараховано	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незараховано	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

6. Рекомендована література

6.1. Основна

1. Галушка З.І. Стратегічний стейкхолдер-менеджмент: теоретична концепція й особливості застосування. *Науковий вісник Чернівецького університету*: Випуск 829. Економіка: 2020. С.52-58. URL: <http://econom.chnu.edu.ua/journal/index.php/ecovis/issue/view/12>
DOI: <https://doi.org/10.31861/ecovis/2020-829-1>
2. Галушка З.І. Ключові стейкхолдери освітніх програм: ідентифікація інтересів та стратегії взаємодії. «ScientificWorldJournal» 2023. Випуск №18 (2). С.157-164. <https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj18-02-027> DOI: 10.30888/2663-5712.2023-18-02-027. <https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/issue/view/swj18-02/swj18-02>
3. Галушка З.І. Стейкхолдерський підхід в управлінні організацією. Мат. VI міжн. науково – практ. конф. «Стратегічні імперативи сучасного менеджменту» (СІСМ-2022) 2022. 21 жовтня 2022 р. К. ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана». С.199-203.
4. Краснокутська Н.С., Ришкова Я.С. Теорія зацікавлених сторін: основні положення та сфери дослідження. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/47574>
5. Стратегічний SWOT-аналіз зовнішнього середовища організації. Методичні рекомендації. Укладачі: Галушка З.І., Лусте О.О., Грунтковський В.Ю. Чернівці. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. 2021.
6. Розвиток теорії вартісного управління стейкхолдерами підприємства в зарубіжних дослідженнях /П. Г. Перерва, Т. О. Кобелева, А. В. Косенко, В. М. Кобелев, В. О. Матрсова, 2021. <https://doi.org/10.21272/mer.2021.91.05>
7. Кадикова М., Ларіна С. О., Чумаченко І. В. Метод визначення очікувань зацікавлених сторін і їхкоригування при стратегічному управлінні програмою проектів. *Сучасний стан наукових досліджень та технологій в промисловості*. 2019. № 1
8. Камишникова Е.В. Концепція стратегічного управління корпоративною соціальною відповідальністю. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2020. Випуск № 1(75). DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2020-1-16>
9. Потій О.О. Теоретичне підґрунтя управління взаємовідносинами зі стейкхолдерами підприємств галузі медичних послуг. № 5 (2022): *Проблеми сучасних трансформацій*. Серія: економіка та управління
DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-5-04-06>

6.2. Допоміжна

1. Freeman E. Strategic management: A stakeholder approach. Boston: Pitman. 1984. 292 p.
2. Savage G. T., Nix T. W., Whitehead C.J and Blair J.D.. "Strategies for assessing and managing organizational stakeholders", *Academy of Management Executive*. 1991. Vol.5. № 2. Pp. 61–75. URL: https://www.researchgate.net/profile/GrantSavage/publication/233735907_Strategies_for_Assessing_and_Managing_Organizational_Stakeholders/links/0912f50aed25ca275f0_00000/Strategies-for-Assessing-and-Managing-Organizational-Stakeholders.pdf
3. Mendelow A. Stakeholder Mapping. Proceedings of the 2nd International Conference on Information Systems, Cambridge, 1991. Vol.5. Issue 2. 374 p.
4. Newbould G., Luffman G. Successful business politics. Gower, London, 1989. 78 p.
5. Mitchell R. K., Agle B. R. and Wood D.J. Toward a Theory of Stakeholder Identification and Salience: Defining the Principle of Who and What really Counts. *Academy of Management Review* 1997. 22(4): 853-888.
6. Hemmati M., Dodds F., Enayti J., McHarry J. Multistakeholder Processes for Governance and Sustainability. London Earthscan. 2002. URL: <http://minuhemmati.net/wp-content/uploads/Hemmati-2002.pdf>
7. Turner J. R., Müller, R. The Project Manager's Leadership Style As A Success Factor On Projects: A Literature Review. 2004. URL: https://projekter.aau.dk/projekter/files/225265908/06._The_Project_Manager_s_LeadershipStyle_as_a_Success_Factor_on_projects.pdf
8. Walker D.H.T., Hampson K.D. Implications of human capital. *Procurement Strategies: A Relationship Based Approach*, Blackwell Publishing, 2003. Oxford, pp. 258-95.
9. Guillermo A. Mendoza, Prabhur R. Evaluating multi-stakeholder perceptions of project impacts: a participatory value-based multi-criteria approach» *International Journal of Sustainable Development & World Ecology*, Volume 16, Issue 3, 2009, Pages 177–190 DOI: 10.1080/13504500902919672
10. Gomes R. C., Liddle J., Gomes L.O. M. Five- Sided Model Of Stakeholder Influence A crossnational analysis of decision making in local government. *Public Management Review*, Volume 12, Issue 5, 2010, Pages/ 701-724 DOI: 10.1080/14719031003633979

7. Інформаційні ресурси

1. Global Reporting Initiative (GRI) - веб-сайт організації, що сприяє впровадженню принципів сталого розвитку та звітності про сталість.
2. Stakeholder Mapping - онлайн-інструмент для картографування стейкхолдерів та аналізу їхньої важливості та впливу.
3. Business for Social Responsibility (BSR) - міжнародна некомерційна організація, яка пропонує сталу бізнес-практику та стейкхолдер-менеджмент.
4. Академічні ресурси:
5. Репозиторій академічних статей, таких як Google Scholar або ResearchGate, для пошуку актуальних наукових досліджень та публікацій зі стейкхолдер-менеджменту.
6. Курси та вебіари:
7. Курс "Стейкхолдер-менеджмент" на платформі Coursera.
8. Курс "Managing Stakeholders" на платформі edX.